

§ 180

Mustapuron vesienhallinta välillä Kehä I - Tulisuontie, Vartiokylä, puistosuunnitelmien hyväksyminen

HEL 2021-006522 T 10 05 01

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Mustapuron vesienhallintaan liittyvän puistosuunnitelman nro VIO 6193/1 ja nro VIO 6193/2 välillä Kehä I – Itäväylä sekä Marjaniemen siirtolapuutarhan ja Rakettipuiston puistosuunnitelmat nro VIO 6191/1, nro VIO 6192/1 sekä Tulisuontien puistometsän puistosuunnitelman nro VIO 6194/1.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli projektinjohtaja Jaakko Heinonen. Asian-tuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jaakko Heinonen, projektinjohtaja, puhelin: 31027839
jaakko.heinonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Puistosuunnitelmaselostus VIO 6191/1, VIO 6192/1 ja VIO 6194/1
- 2 Puistosuunnitelmaselostus VIO 6193/1 ja VIO 6193/2
- 3 Suunnitelmapiiirustus VIO 6191/1
- 4 Suunnitelmapiiirustus VIO 6192/1
- 5 Suunnitelmapiiirustus VIO 6194/1
- 6 Suunnitelmapiiirustus VIO 6193/1
- 7 Suunnitelmapiiirustus VIO 6193/2
- 8 Vuorovaikutusmuistio

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Otteet

Ote

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat ja tavoitteet

Suunnittelualue sisältää Mustapuron lähiympäristöineen Kehä I:n ja Tulisuontien välillä Vartiokylän (45) kaupunginosassa ja Puotinharjun, Myllypuron, Marjaniemen sekä Itäkeskuksen osa-alueissa.

Puistosuunnitelma perustuu Myllypuron liikuntapuiston alueella voimassa olevaan asemakaavaan nro 10989 (tullut voimaan 14.05.2004), jossa alue on merkitty lähivirkistysalueeksi (VL) sekä voimassa olevaan asemakaavaan nro 11420 (tullut voimaan 02.11.2007), jossa alue on merkitty puistoksi (VP). Myllypuron urheilupuisto on esitetty suunnitelmapiirustuksissa nro VIO 6193/1 (liite 6) ja nro VIO 6193/2 (liite 7). Itäväylän ja Tulisuontien välillä puistosuunnitelmat perustuvat voimassa olevaan asemakaavaan nro 10265 (tullut voimaan 07.03.2007), jossa siirtolapuutarhan alue on merkitty Ryhmäpuutarha- ja palstaviljelyalueeksi (RP) ja Tulisuontien puistometsän alue on merkitty lähivirkistysalueeksi (VL). Rakettipuiston alue on voimassa olevassa asemakaavassa nro 10100 (tullut voimaan 03.05.1996) merkitty puistoksi (VP). Marjaniemen siirtolapuutarha, Rakettipuisto ja Tulisuontien puistometsä on esitetty suunnitelmapiirustuksissa nro VIO 6191/1 (liite 3), nro VIO 6192/1 (liite 4) ja nro VIO 6194/1 (liite 5). Suunnitelmista on laadittu puistosuunnitelmaselostukset (liite 1 ja 2). Suunnittelualueen kokonaispinta-ala on n. 96 000 m².

Itäväylän pohjoispuolen suunnittelualue sijaitsee Myllypuron ja Puotinharjun asuinalueiden välillä, Myllypuron liikuntapuiston yhteydessä. Suunnittelualue rajautuu etelässä Itäväylän tuntumaan ja pohjoisessa Kehä I:een. Suuri osa puistosta rajautuu liikuntakenttiin sekä koulujen ja päiväkotien piha-alueisiin. Muualla puistoalue rajautuu rivi- ja kerrostalotontteihin sekä metsikköön. Suunnittelualue on osin voimalinjan suojavyöhykkeellä sijaitsevaa joutomaan omaista suojaviheraluetta, jolla kasvaa niittyä ja pensaikkoa. Puron välittömässä yhteydessä sekä etäämmällä voimalinjasta kasvaa kookkaampia puita, jotka muodostavat etelä-pohjoissuuntaisen puustoisesta yhteyden.

Itäväylän eteläpuolella Mustapuron varren puistoalue sijoittuu osin Marjaniemen siirtolapuutarhan alueelle, Rakettipuistoon sekä Tulisuontien puistometsään. Idässä puistot rajautuvat osin asuinkortteliin. Suunnittelualue päättyy etelässä Tulisuontiehen ja pohjoisessa siirtolapuutarhan rajaan. Purouoman varressa kulkee suosittu puistoreitti.

Mustapuro on Helsingin merkittävimpiä kaupunkipuroja. Erittäin uhanalainen meritaimen lisääntyy Mustapurossa, ja uomaan on toteutettu useita purokunnostuksia. Puron pääuoma on noin 5,5 km pitkä ja puro saa alkunsa Kontulasta. Puron varrella sijaitsevien puistojen pääasialliset käyttäjät ovat alueen asukkaat, siirtolapuutarhamökkien omistajat sekä urheilupuiston toimintojen käyttäjät.

Suunnittelualue liittyy välittömästi Mustapuroon. Suunnittelun tavoitteena on varautua tulviin erilaisin toimenpitein puro ja sen ympäristö sekä luonto- ja virkistysarvot huomioiden. Ilmastonmuutoksen aiheuttama sademäärien lisääntyminen ja maankäytön muutokset puron valuma-alueella tulevat lisäämään puron virtaamia ja tulvariskejä. Puron ympäristössä on jo todettu tulvia. Suurimmat tulvariskikohteet ovat Itäväylän pohjoispuolella sijaitseva Varikkotie, jossa Raide-Jokeri tulee liikennöimään sekä Marjaniemen siirtolapuutarhan alue. Kunnostustoimenpiteet rajoittuvat puroon ja sen lähiympäristöön.

Toimenpiteistä aiheutuvan hiilijalanjäljen pienentämiseksi tavoitteena on muun muassa kierrättää maa-aineksia alueella ja käyttää kierrätyskasvualustoja sekä käyttää puupaaluja pohjanvahvistuksessa. Puistoa-alueilla pyritään lisäämään luonnon monimuotoisuutta ja poistamaan haitallisia vieraslajeja.

Suunnitelman sisältö

Myllypuron liikuntapuistoon suunnitellut toimenpiteet kehittävät alueen puistoja hyödyntämällä suojaviheraluetta. Samalla nykyistä purouomaa ja niitty- sekä puustoisien verkoston ekologiaa vaalitaan. Tulvariskin hallitsemiseksi liikuntapuiston alueelle tehdään tulvasanteita, jonne tulvavedet saadaan hallitusti ohjattua. Tulvasanteet ovat noin metrin nykyistä maanpintaa alempana. Ne toteutetaan monimuotoisina niittynä, jotka palvelevat sekä virkistystä että elinympäristöjä ja houkuttelevat pölyttäjiä. Hoidon avulla niittyjä kehitetään lajistoltaan keskenään erilaisina. Purolaakson maisemakuva ja näkymälinjat säilyvät pääosin avoimena. Riittävän tulvatilavuuden saavuttamiseksi Myllytontunpolun koirapuisto joudutaan siirtämään Kehä I pohjoispuolelle Kukkaniitynpolun tuntumaan. Uusia puita sekä pensaita istutetaan tulvasanteiden reunalle puroa varjostamaan. Avoimien alueiden reunavyöhykettä kehitetään monikerroksiseksi ja hoidetaan puoliavoimena. Alueella toteutetut purokunnostukset uusitaan niiltä osin, kun niiden olosuhteet muuttuvat kunnostustöiden yhteydessä. Jäähallin ja Itäväylän väliselle osuudelle ei tehdä toimenpiteitä. Virtavesikunnostukset ja kalaston elinvoimaisuuden edellytykset huomioidaan myös jatkosuunnittelussa. Kaadettavia puita hyödynnetään suunnittelualueen metsiköissä lahoaviksi jätettävänä maapuina, jotka tukevat luonnon monimuotoisuutta tarjoten muun muassa eliöille ja hyönteisille elinympäristön.

Myllypuron liikuntapuistossa sijaitseva muinaismuistolain (295/1963) suojaama kiinteä muinaisjäännös on huomioitu suunnittelussa Helsingin Kaupunginmuseon edellyttämällä tavalla. Kyseessä on ensimmäisen maailmansodan aikaisen piikkilankaesteen jäännös.

Marjaniemen siirtolapuutarhan osuudella Mustapuron uomaa syvennetään ja levennetään siirtolapuutarhan ja puistokäytävän välissä. Rakettipuiston kohdalla oleva allasrakenne puretaan ja sen tilalle kehitetään monikäyttöinen tulvaniitty. Vedenkorkeuden noustessa niitty peittyy tilapäisesti, mutta korkeammalla säilyvät puiston osat sekä käytävät säilyvät asukkaiden käytettävissä. Alueen siisti ja puistomainen luonne säilytetään. Siirtolapuutarha-alueella Mustapuron länsireunalla sijaitsee 24 viljelypalstaa, joiden vuokrasopimukset päättyvät 31.12.2026. Tämän jälkeen selvitetään tarve tulvatasanteiden järjestämiselle uoman länsireunaan viljelypalstojen alueelle ja mahdollisuutta olla jatkamatta vuokrasopimusta.

Tulisuontien puistometsän alueella oleva puusto säilyy. Tulvanhallintaa parannetaan tekemällä tulvatasanne puron pohjoisreunaan. Virtauspaikkojen purokunnostukset palautetaan perusuomaan syventämisen jälkeen. Puroon siirtoistutetaan vesisammalia. Puistometsän luonnetta kehitetään istuttamalla tulvatasanteelle ajoittaista veden nousemista sietävää puustoa.

Maaperä on suunnittelualueella savea. Tulvatasanteen kaivaminen ei vaadi puistoyhteyksille pohjanvahvistuksia lukuun ottamatta suunnittelualueen pohjoispäässä sijaitsevaa tulvatasanteen ympäristöä urheiluhallin kohdalla. Siirtolapuutarhan alueella uoman kaivaminen vaatii paikoin pohjanvahvistustoimenpiteitä. Pohjanvahvistus toteutetaan puupaaluilla, jotka sitovat hiilidioksidia ja joiden valmistuksen hiilidioksidivaikutukset ovat huomattavasti alhaisemmat kuin sementtipohjaisten menetelmien.

Nykyinen reitistö ja valaistus säilyvät alueella. Kajaaninlinnantien asfalttipintainen jalkakäytävä siirretään kadun viereen. Uudet muut käytäväosuudet ovat kivituhkapintaisia. Asemakaavan mukainen Mailerinraitin jatke toteutetaan tässä yhteydessä leveänä ja polkumaisena yhteytenä Myllytontunpolulle asti, esimerkiksi hakkeella päällystettynä. Suunnitelma ei estä raitin toteuttamista myöhemmin, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi. Uudet polkuyhteydet niittyalueilla toteutetaan niittämällä niityille reittejä, mutta niitä ei pinnoiteta erikseen. Suunnitteluratkaisut täyttävät esteettömyydelle asetetun perustavoitetaso tulvaniittyjen niitettyjä reittejä, katteella päällystettyä Mailerinraitin osuutta ja pitkospuita lukuun ottamatta. Rakettipuiston lätköitymisestä kärsineitä käytäviä korotetaan.

Puistoalueille sijoitetaan penkkejä ja roska-astioita sekä 1-2 syväkeräyssäiliötä. Myllypuron liikuntapuiston tulvaniityille rakennetaan pitkospuita ja laiturimaisia rakenteita. Säilyvät puurakenteet Mustapuron varrella siirtolapuutarhan osuudella kunnostetaan tarvittavilta osin.

Itäväylän ja Kehä I välillä yksi Mustapuron ylittävä puistosilta uusitaan, yksi puistosilta muutetaan putkisillaksi ja kaksi putkisiltaa uusitaan. Päiväkoti Puotilalle johtava silta sekä jäähallin kaakkoispuolinen silta poistetaan. Siirtolapuutarhan pohjoispuolella Itäpolun putkisilta uusitaan ja siirtolapuutarhan alueella yksi puistosilta uusitaan ja yksi puistosilta säilytetään sellaisenaan. Tulisuontien puistometsässä silta kunnostetaan ja Tulisuontien alittavat rummut uusitaan ja siirretään samalla hieman koilliseen.

Nykyistä hyväkuntoista puustoa säilytetään mahdollisimman paljon. Mustapuron varteen istutetaan varjostavaa puustoa, joka parantaa puuroa elinympäristönä. Rajoituksena puuston sijoittamiselle on Myllypuron urheilupuiston alueella voimalinja.

Itäväylän ja Kehä I välillä suunnittelualue kuuluu hoitoluokkaan A2/R2 ja R3 (toiminta- ja käyttöviheralue), B2/A2 (käyttöniitty), B3/A3 (maisemaniitty) ja C1/M2 (lähimetsä). Marjaniemen siirtolapuutarhan osuus sekä Rakettipuisto kuuluvat hoitoluokkaan A2/R2 ja R3 (toiminta- ja käyttöviheralue), B2/A2 (käyttöniitty) sekä B3/A3 (maisemaniitty). Tulisuontien puistometsä kuuluu hoitoluokkaan B2/A2 (käyttöniitty), B3/A3 (maisemaniitty) ja C1/M2 (lähimetsä). Ensimmäinen tunnus on ABC-hoitoluokan tunnus ja jälkimmäinen RAMS-luokituksen mukainen kunnossapitoluokka.

Vieraslajien osalta erityistä huomiota kiinnitetään jättipalsamin tehostettuun niittämiseen ennakoivasti sekä rakentamisen jälkeen alkuvuosina. Osa vieraslajiesiintymistä poistuu kaivun yhteydessä.

Vesiluvan tarve suunnitelluille vesienhallinnan toimenpiteille selvitetään.

Strömsinlahdenpuisto

Strömsinlahdenpuistossa, jonne ei ole laadittu puistosuunnitelmaa, kunnostustoimenpiteet rajoittuvat puron välittömään ympäristöön. Uomasta poistetaan virtausta estävää liallista vesikasvillisuutta ja puron varteen istutetaan varjostavaa puustoa. Puiston itäreunalle sekä Tulisuontien lähistölle istutetaan puita vahvistamaan puustoista yhteyttä. Puiston niittymaisema säilytetään avoimena, eikä virkistyskäyttöön aiheudu muutoksia.

Puron ylittävien puistokäytävien kaksi rumpupaikkaa kunnostetaan ja rumpujen virtauskapasiteettia kasvatetaan. Strömsinlahdenpuisto on Mustapuron sadetulvien lisäksi meritulvan vaikutusalueella

Toimenpiteitä merivesitulviin varautumiseksi suunnitellaan tulevaisuudessa Tulisuontien ja Strömsinlahdenpuiston ympäristöön. Strömsinlahdenpuistoon on laadittu yleissuunnitelma merivesitulvavallista ja pumppaamosta.

Vuorovaikutus

Mustapuron vesienhallinnan puistosuunnitelmat on laadittu kaupunkiympäristön toimialan toimeksiannosta.

Suunnitelmaluonnos oli esillä 19.05-11.06.2021 välisenä aikana koronapandemiasta johtuen vain verkkosivuilla osoitteessa www.hel.fi/suunnitelmat.

Tiedote esillä olosta lähetettiin 4.5.2021 suunnittelualueeseen rajautuille kiinteistöille, Myllypuro-seuralle, Marjaniemi-Seuralle, Roihuvuori-seuralle, Marjaniemen siirtolapuutarha ry:lle, Virtavesien hoitoyhdistys ry:lle sekä Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry:lle.

Puistosuunnitelma esiteltiin ”Uutta Itä- ja Kaakkois-Helsinkiä” asukastilaisuudessa 26.05.2021, joka koronapandemiasta johtuen järjestettiin verkkotilaisuutena. Verkkotilaisuutta varten suunnitelmia oli mahdollista kommentoida etukäteen Kerro kantasi-kyselyssä. Helsingin Uutisten itäisessä painoksessa julkaistiin ilmoitus suunnitelmien esittelystä ja samassa lehdessä uutisoitiin myöhemmin esilläoloaikana Mustapuron kunnostamisesta. Verkkotilaisuudessa tuli kahdeksan ja sähköpostitse kuusi palautetta koskien Mustapuron puistosuunnitelmia.

Mielipiteisiin on vastattu vuorovaikutusmuistiossa (liite 8).

Kustannukset ja aikataulu

Puistojen kokonaispinta-ala on n. 30,3 hehtaaria ja hyväksyttävän puistosuunnitelman mukaan kunnostettavan alueen koko n. 9,6 hehtaaria.

Puistojen rakentamisen kustannukset ovat noin 2,5 miljoonaa euroa eli noin 26 euroa/m² (alv 0%).

Suunnittelualueiden arvonlisäverottomat vuosittaiset ylläpitokustannukset ovat 45 000 euroa eli 0,53 euroa/m² (alv 0%).

Hanke rahoitetaan talousarvion kohdasta 8 03 01 03 Muut investoinnit.

Puiston rakentamiseen on varauduttu kaupunkiympäristölautakunnan talousarvioehdotuksessa vuodesta 2024 alkaen.

Sovelletut säännökset

Maankäyttö- ja rakennuslaki 90 § 1-3 momentti

Maankäyttö- ja rakennusasetus 30 §

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 11 kohdan mukaan kaupunkiympäristölautakunta päättää katu-, puisto- tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksymisestä lukuun ottamatta taloudellisesti tai periaatteellisesti vähäisiä suunnitelmia. Puistosuunnitelma mahdollistaa puiston peruskorjauksen. Suunnitelman voidaan katsoa olevan taloudellisesti merkittävä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jaakko Heinonen, projektinjohtaja, puhelin: 31027839
jaakko.heinonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Puistosuunnitelmaselostus VIO 6191/1, VIO 6192/1 ja VIO 6194/1
- 2 Puistosuunnitelmaselostus VIO 6193/1 ja VIO 6193/2
- 3 Suunnitelmapiirustus VIO 6191/1
- 4 Suunnitelmapiirustus VIO 6192/1
- 5 Suunnitelmapiirustus VIO 6194/1
- 6 Suunnitelmapiirustus VIO 6193/1
- 7 Suunnitelmapiirustus VIO 6193/2
- 8 Vuorovaikutusmuistio

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Otteet

Ote

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Tiedoksi

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelu/Haapanen Sami
Hallinto- ja lakipalvelut/tietopalvelut/Krook Tanja
Rakennukset ja yleiset alueet/tilat/Hilden Sari

22.03.2022

Asia/12

Liikunnan palvelukokonaisuus/Liikuntapaikat